Ankenævnet for Forsikring

918/13

Den 10. juni 2013 blev i sag nr. 83.752:

xxxxxxx xx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxxx xxxxx
xxxx xxxxxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren og dennes hustru er omfattet af en rejseforsikring i If Skadeforsikring. Han klager over, at selskabet har afvist at yde dækning i forbindelse med afbestilling af en rejse til Tenerife.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at den lidelse, der førte til afbestillingen, var til stede, da rejsen blev bestilt.

Rejsen blev bestilt og betalt den 6/9 2012 med planlagt afrejsedato den 25/10 2012.

Den 14/11 2012 anmeldte klageren, at rejsen var blevet afbestilt på grund af klagerens hustrus depression. I den udfyldte lægeerklæring dateret den 14/11 2012 har hustruens specialelæge i psykiatri oplyst:

"Udfyldes af patientens egen læge

Hvilken sygdom / tilskadekomst drejer det sig om? Angiv nøjagtig diagnose på dansk og latin:
Dansk: Depression
Latin: Depressio mentis

Hvornår fik patienten denne sygdom / skade?
Dato: 2002

Tid og sted for første konsultation vedrørende den aktuelle sygdom / skade:
Dato: 22/8-2012 Sted:

Hvornår påbegyndte du udredning, der relaterer sig til patientens gener?
Dato: 22/8-2012

Hvornår fik patienten de første symptomer?
Dato: Nov. 2011

Kun relevant, hvis patienten skal rejse: Skønner du, at lidelsen / almentilstanden er en hindring for at rejse?
☒ Ja ☐ Nej

Hvis ja, hvorfor?
Vil medføre yderligere forværring

Har patienten tidligere lidt af samme sygdom / symptomer? Hvis ja, hvornår?
☒ Ja ☐ Nej

Ved kronisk lidelse: Er der indtrådt en akut uventet forværring? Hvis ja, hvornår?
☒ Ja ☐ Nej Oktober 2012

Er patienten blevet henvist til speciallæge / hospital? Hvis ja, hvornår?
☒ Ja ☐ Nej Undertegnede"

Desuden har speciallægen i erklæring dateret den 14/11 2012 oplyst:

"[Klagerens hustru] påbegyndte behandling hos undertegnede 22.08.2012 henvist p.g.a. depression.
[Klagerens hustru] var på dette tidspunkt i medicinsk antidepressiv behandling, som havde pågået siden februar 2011. [Klagerens hustru] havde hele tiden stået til rådighed for arbejdsmarkedet og havde sideløbende passet sit HD-selvstudie.
Indenfor de seneste uger er der imidlertid indtrådt en svær forværring af tilstanden, hvorfor sygemelding er blevet nødvendig. Det kan derfor *ikke* længere tilrådes at foretage udenlandsrejse."

Klagerens hustrus egen læge har i udateret erklæring anført:

"Jeg har set pt. med jævne mellemrum fra 2011 og frem til sommeren 2012.
Henvendelserne har været p.g.a. depression, som hun mere eller mindre konstant har lidt af siden 2002, men som hun i de fleste perioder har levet 'godt med'.
I løbet af sommeren 2012 bliver hun henvist til speciallæge ..., fordi tilstanden ikke rigtig bliver bedre til trods for, at hun får medicin, og vi har forsøgt at skifte medicinen, og hun har været her til flere samtaler.
På tidspunktet for henvisningen var hun ikke svært deprimeret, men jeg syntes bare, det var rimeligt, at hun blev set af en psykiater.
Forløbet derefter er beskrevet af ...
Der er i løbet af okt.- nov. måned indtrådt en betydelig forværring i tilstanden, og psykiateren har også i denne periode henvist hende til Psykiatrien i ... med henblik på indlæggelse, hvilket pt. dog helst vil undgå. Tilstanden var så dårlig, at hun ikke er i stand til at rejse udenlands, og psykiateren har frarådet dette.
Pt. har i mange år haft tendens til depressioner og har alligevel klaret tilværelsen, har arbejdet en del i eget firma, opholdt sig i udlandet og også fået barn.

> Hun har som sådan ikke været decideret sygemeldt men har fortsat kunnet arbejde et vist omfang.
> Det er uforudsigeligt, at der i løbet af okt.- nov. 2012 kunne komme en forværring, som gjorde det umuligt for hende at rejse."

Selskabet har ved mail af 16/11 2012 afvist at dække rejsen med henvisning til, at sygdommen var kendt, allerede da de bestilte rejsen.

Klageren har herefter i mail af 16/11 2012 gjort indsigelse til selskabet og hertil anført:

> "Jeg tror i misforstår begrebet at have en depression og gå til psykiater. [Klagerens hustru] har altid været tilset af en psykiater, da en psykiater er den der moniterer og udsteder rette medicin og tilpasser gennem hele forløbet af en depression. Før hun gik hos Psykiater ..., gik hun hos hendes psykiater i Dubai (hvor vi boede før). Da vi flyttede hjem til DK i Januar 2012 skulle hun finde en ny psykiater at blive tilset hos - psykiatere i DK har lange ventetider, og derfor kom hun således først til i August 2012 hos den nye psykiater.
>
> At være tilset af en psykiater er normalt for en person med depression og ikke et tegn på forværring blot fordi man skifter psykiater men udelukkende i dette tilfælde grundet vores geografiske flytning.
>
> Da hun starter ved den nye psykiater (...) er det derfor ikke grundet forværring i tilstanden - denne forværring indtræffer først indenfor seneste par uger, som Psykiateren også udtaler. Han udtaler ligeledes også at med den akutte og nylige forværring - 'er det nu ikke længere tilrådeligt at hun rejser' - ordet 'ikke længere' bør i også læse som at før var det ok.
>
> Jeg vil foreslå at i udnytter lægen ...s samtykke til at indhente information inden i kort og kontant vælger at afvise sagen, da han kan forklare det meget bedre end jeg. Jeg beder Jer hurtigt genoverveje sagen og indhente rette oplysninger, således i ikke udtaler Jer på baggrund af manglende viden om hvad det vil sige at have en langvarig depression og blive løbende tilset af psykiater. Såfremt vi ikke hører videre fra Jer meget snarest vil vi frembringe sagen for forsikrings-ankenævnet omgående."

Desuden har hustruens psykiater i mail af samme dato til selskabet anført:

> "Jeg har gennemlæst nedenstående korrespondance, og skal hermed komme med nødvendig yderligere udtalelse vedrørende [klagerens hustrus] sygdom.
> [Klagerens hustru] blev første gang syg med depression i 2002, og modtog efter en indlæggelse ambulant opfølgning/psykoterapi indtil 2007, hvor hun sammen med ægtefællen flyttede til Dubai. Her fortsatte [klagerens hustru] med at have kontakt til psykiater. Efter hjemkomst til Danmark, er [klagerens hustru] blevet henvist til undertegnede, som så hende første gang 22.08.2012. Den recidivprofylaktiske antidepressive medicinske behandling med tabl. Noritren 125 mg dagligt blev tilrådet opretholdt. [Klagerens hustru] passede som anført sit arbejde og sit studium. Der var på dette tidspunkt ikke tale om at fraråde udlandsrejse. Indenfor de senere uger, er der imidlertid indtrådt en så svær uventet forværring, at det har været nødvendigt med medicinændringer og indlæggelse er nu ved at være på tale, hvorfor udlandsrejse er kontraindiceret. Der er ligeledes nu tilrådet fuldtidssygemelding.
> Det er svært at spå - især om fremtiden. Det var ikke muligt ved [klagerens hustrus] første konsultation hos undertegnede, at vurdere, at aktuelle forværring ville indtræde."

Selskabet har herefter indhentet klagerens hustrus journal fra egen læge og psykiater. Heraf fremgår bl.a.:

"**22/08/12 LFS/HHW 1. kons.**
34-årig gift administrativ medarbejder i egen virksomhed og med 2-årig datter fra ægteskabet, henvist p.g.a. recidiverende depressioner.

Pt. måtte i 2002 indlægges på ... Psykiatriske Sygehus igennem et par mdr. p.g.a. svær depression. Hun måtte gennemgå **ECT-behandling** og medicinsk behandling med tbl. **Noritren** og tbl. **Cisordinol.** Dette medførte en meget langsom bedring. Efterfølgende modtog hun et ambulant behandlingsforløb, hvor hun dels gik i psykoterapi og dels modtog fysioterapeutisk behandling bl.a. p.g.a. svært vægttab og dels kom til medicinske kontroller hos psykiater.
Valgte selv at ophøre med behandlingen i 2007, da hun sammen med æf. flyttede til Dubai, hvor de etablerede eget firma.
Pt. synes imidlertid aldrig, at hun har fundet sig selv igen.
I 2009 valgte hun at trappe ud af Noritrenbehandlingen. I februar 2011 måtte hun genoptage antidepressiv behandling. Det var pt.s sædvanlige læge i ..., der ordinerede cps. Cymbalta og i Dubai blev pt. tilknyttet en psykiater.
Siden har pt. prøvet at være i behandling med tbl. **Seroquel,** tbl. **Abilify** og tbl. **Zyprexa** uden nogen egentlig bedring af tilstanden.
11.06.2012 påbegyndte hun behandling med tbl. Noritren og er nu oppe på 125 mg dgl., justeret ind efter serumværdi. Sideløbende har hun fået tbl. Oxapax 15 mg p.n. men sædvanligvis ca. 3 tbl. aften/nat. Bruger **Oxapax** for at kunne sove noget bedre.
...
Jeg meddeler pt., at hun har recidiverende depressioner, og hun nu er midt i endnu én. Pt. kan dog ikke forstå, at det ikke snart går over, da den nu har varet i mere end 1½ år.
Vi taler om forskellige behandlingsmuligheder herefter effektpotenserende medicin enten med Lithium eller Lamotrigin.
Pt. fortæller, at hun tidligere har været forsøgt med Lyrica p.g.a. angstproblemer.

Pt. er mod slutningen af samtalen skuffet over, at jeg gerne vil se hende lidt an, nu hvor hun netop er blevet øget i Noritren. Hun havde håbet på, at hun kunne få et mere positivt og mere optimistisk svar fra mig.
...
28/08/12 LFS/HHW 2. kons.
Pt. har det helt uændret fra sidst, og vi taler derfor om at intensivere den medicinske menneske ved at tillægge Lamotrigin.
...
Pt. er også interesseret i at påbegynde et psykoterapeutisk behandlingsforløb, så hun kan arbejde med den ændring, der er sket af hende efter første depressive periode for 10 år siden. Lige siden har pt. ikke følt sig ovenpå bortset fra, da hun var gravid med sin nu 2-årige datter.
Pt. informeres om virkning og bivirkninger til Lamotriginbehandlingen.
rp. tbl. Lamotrigin 25 mg, stigende efter, skema.
...
07/09/12 LFS/HHW 1. psykoterapi
Pt. synes, at hun er begyndt at få det lidt bedre. Er begyndt at have nemmere ved at tage initiativ til forskellige ting. Humøret føles også lidt mere stabilt. Hun har tålt medicinen godt. Vi aftaler allerede i dag medicinstigning."

5. 83.752

Selskabet forelagde journalen for deres lægekonsulent, som fastholdt selskabets afslag.

Klageren har herefter indbragt sagen for Ankenævnet for Forsikring og hertil anført:

"Min kone (...) har siden efteråret 2011 lidt af en depression og siden da været tilset af psykiater og egen læge, samt været medicineret for denne lidelse (se vedhæftede udtalelse fra Læge ... - Lægerne i ...). Den 10/9/2012 bestilte vi en 14 dages charter rejse med Spies til Tenerife i perioden 25/11/2012 - 9/12/12. I ugerne op til at vi anmelder skaden til IF (fra omkring starten af November 2012) forværres min kones tilstand så markant at hendes psykiater nu fraråder udrejse, da forværringen er indtruffet i hendes depression og indlæggelse er nu også på tale (se også vedhæftet udtalelse samt mail fra Psykiater ...). [Klagerens hustru] startede med at gå hos Psykiater ...den 25/8/2012 - dette brugte IF forsikring som første afvisning den 16/11/2012, da de antog hendes start hos ... som en forværring i hendes tilstand, som således skulle være kendt på tidspunktet vi bestilte rejsen. Vi præciserede overfor IF derefter, at det er korrekt hun startede hos Psykiater ... 25/8/2012 - men [klagerens hustru] har altid været tilset af en psykiater - før ... blev hun tilset af hendes psykiater i Dubai hvor vi boede i 5år. I Januar 2012 flyttede vi hjem til Danmark - og da psykiatere har typisk lang ventetid, lykkedes det først at få istandsat ny aftale/forløb med Psykiater startende fra 25/8/2012. Det var således ikke et udtryk for forværring, men blot det faktum at personer med depression skal tilses af en psykiater, da denne moniterer og regulere medicinen for den kroniske tilstand. Efter vi gjorde IF opmærksomme på dette - ville de genbehandle sagen og hentede [klagerens hustrus] journaler hjem - den 28/11/2012 modtager vi således vedhæftede svar fra IF per mail hvori at de begrunder deres afvisning med at '[klagerens hustru] var under udredning og behandling for en tilbagevendende depression allerede da rejsen bestilles og betales' ...Og at 'sygdommen var tilstede og kendt da rejsen bestilles, hvilket er det afgørende' - og sender endnu engang uddrag fra forsikringspolicen som skulle understøtte dette - hvor de henviser til afsnit 20.2 (antager punkt d.) som jeg må indrømme jeg ikke helt forstår og kan tolke, da den er lidt kryptisk formuleret. Det skal hertil nævnes at [klagerens hustru] og jeg er selvstændige erhvervsdrivende og sygemelding derfor ikke et aktuelt emne. Hvis IF fastholder og skulle få ret i Deres antagelse og afvisning - så vil samtlige 200.000 danskere med en depression have et problem - det samme vil sclerose patienter (har selv en søster, ramt af sclerose og kender derfor denne sygdom) og mener at man kan sammenligne sygdommen på mange måder med en depression - en tilstand som overvåges og kan vare lang tid eller hele livet - men i enkelte perioder give sig udtryk i en forværring man ikke kan forudse. Derfor mener jeg ikke at IF's afvisning er begrundet, da [klagerens hustrus] forværring er hendes sygdom - ikke hendes depression som har været tilstede siden 2011 og moniteret af psykiatere siden da.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

Ja - I første omgang dækning af vores omkostninger fra Spies vedr. vores afbestilte rejse (bilag vedhæftet) - men egentligt også lidt forvisning om at forsikringsselskaber ikke skal træde på folk som har en lidelse, som depression, som i dag betegnes som en folkesygdom - IF's behandling af sagen skylder vi samtlige godt 200.000 nuværende depressionsramte danskere at få belyst og behandlet seriøst og fagligt. IF's meget kontante og efter vores opfattelse meget useriøse behandling ser vi som et tegn på manglende respekt. Det er ikke nogen hemmelighed at [klagerens hustru] føler sig i forvejen skyldig over at familien ikke kom på den længe ventede rejse og med udsigt til at pengene også skulle være gået tabt er det ikke en nyhed som hjælper i denne, i forvejen, meget svære tid. [Klagerens hustru] er netop i dag blevet indlagt på Psykiatrisk Afdeling i ..., hvor hun over de næste 6 uger skal gennemgå ECT behandling."

6. 83.752

Selskabet har i svarbrev af 15/1 2013 til nævnet anført:

"Da skadelidte er påbegyndt behandling for depression d. 22.08.2012, afvises sagen i henhold til vilkårenes punkt 20.2.b.:
Forsikringen dækker ikke, hvis skadeårsagen er til stede, kendt eller burde være kendt før rejsens bestilling/betaling eller forsikringens ikrafttræden.

Vi sender afvisning til forsikringstager pr mail d. 16.11.2012 - se bilag ...

Forsikringstager svarer samme dag, at skadelidte ikke var henvist til psykiater d. 22.08.2012 pga. af forværring - hun har altid gået til psykiater. Forsikringstager beder os derfor revurdere sagen og indhente yderligere oplysninger fra psykiateren.
Se bilag ...

Vi indhenter fuld journal fra behandlende psykiater og denne foreligges vores lægekonsulent for vurdering: er der tale om en uventet forværring af eksisterende sygdom eller var skadeårsagen kendt ved bestilling af rejse d. 06.09.2012? Journal fra psykiater, se bilag ...

If lægekonsulent svarer: 'Hun (skadelidte) bestiller en rejse på et tidspunkt hvor psykiateren godt vil se hende lidt an så det er på forventet efterbevilling. Dvs. at den kan ikke dækkes.' Se bilag ...

Af journalen efter konsultationen d. 22.08.2012 fremgår det, at psykiateren meddeler skadelidte '(...), at hun har en recidiverende depressioner, og hun er endnu midt i én.' Se bilag ..., side 1-2.
Af journalen d. 28.08.2012 fremgår det, at den medicinske behandling intensiveres og tillægge Lamotrigin. Og der sendes recept på den nye medicin; Lamotrigin 25 mg.

Det vil sige, at allerede ved første konsultation hos ny psykiater konstateres det, at skadelidte er midt i en depression. Ydermere opstartes hun i ny og supplerende medicinsk behandling ved anden konsultation ugen efter. Rejsen købes 12 dage efter opstart i ny medicinsk behandling, hvorfor vi fastholder vores afvisning - skadelidte var i behandling for en tilbagevendende depression allerede da rejsen bestilles.
Den 28.11. 2012 sendes svar til forsikringstager, hvor vi informerer om afvisning. Se bilag ...

Selv om depression er en kronisk lidelse hos skadelidte, var hun ikke i en stabil fase da rejsen betales. Skadelidte var i behandling for recidiv depression, da rejsen bestilles og betales og der er således ikke tale om en akut opstået sygdom.

Jf. vilkårenes punkt 20 dækker forsikringen afbestilling, hvis sikrede ikke kan gennemføre rejsen pga. dødsfald eller akut opstået alvorlig sygdom eller alvorlig tilskadekomst for sikrede eller en af sikredes nærmeste pårørende.

Jf. punkt 42.1 Akut sygdom
Ved akut sygdomsberettiget sygdom forstås en sygdom der ikke tidligere er konstateret, eller burde have været konstateret samt en begrundet mistanke om en ikke tidligere konstateret sygdom. En akut dækningsberettiget sygdom, kan også være en uventet forværring af en eksisterende eller kronisk lidelse.

I skadelidtes tilfælde er der ikke tale om en akut sygdom, som er opstået efter betaling af rejse. Skadelidte har lidt af depression siden 2002.

Der er heller ikke tale om en uventet forværring af depression, idet skadelidte allerede d. 22.08.2012 får konstateret recidiv depression - altså tilbagefald i sygdommen. Dette bestyrkes også af, at skadelidte sættes i ny og supplerende medicinsk behandling d. 28.08.2012.

Forsikringstager mener, at forsikringsselskabet træder på folk med en lidelse som depression, og han henviser til, at der er sket en forværring i skadelidtes tilstand. Problemet i denne sag er blot, at denne forværring allerede indtrådte d. 22.08.2012 - altså før rejsen bestilles.

Vi fastholder således afvisningen i henhold til vilkårenes punkt 20.2.b."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"20.2 FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE
...
b. Hvis skadeårsagen er til stede, kendt eller burde være kendt før rejsens bestilling/betaling eller forsikringens ikrafttræden.
...
42. HVILKE DEFINITIONER ER ANVENDT?

42.1 AKUT SYGDOM
Ved akut dækningsberettiget sygdom forstås en sygdom der ikke tidligere er konstateret, eller burde have været konstateret samt en begrundet mistanke om en ikke tidligere konstateret sygdom. En akut dækningsberettiget sygdom, kan også være en uventet forværring af en eksisterende eller kronisk sygdom."

Nævnet udtaler:

Nævnet må ved sin afgørelse lægge til grund, at klagerens hustru kort før køb af rejsen opstartes i ny og supplerende medicinsk behandling. Nævnet finder på denne baggrund, at rejsen ikke er afbestilt som følge af akut sygdom. Herefter finder nævnet, at selskabet har været berettiget til at afslå dækning med henvisning til forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelse vedrørende kendt skadeårsag.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen